

Stichtingen en verenigingen denk aan de

Ook studentenverenigingen kunnen met belastingen te maken krijgen. Dit lijkt vervelend. Er moet namelijk aangifte gedaan worden, de belastingen kunnen drukken op de begroting. Het is echter onverstandig om de fiscale regels te negeren. Het bestuur kan namelijk aansprakelijk zijn als ten onrechte geen belastingen zijn betaald. Het goede nieuws is dat de fiscus soms meebetaalt aan de organisatie van activiteiten door btw die drukt op de kosten terug te betalen. In deze bijdrage geven wij in vogelvlucht de belangrijkste fiscale regels weer.

Tekst Dr. Stan Stevens

Omzetbelasting

Veel stichtingen en verenigingen hebben te maken met omzetbelasting. Als een stichting of vereniging een onderneming drijft kan zij als ondernemer voor de btw worden aangemerkt. Het gevolg is dat btw moet worden berekend en afgedragen over ontvangen toegangsprijzen voor evenementen zoals feesten, congressen e.d., over de verkoopopbrengst van consumpties en bijdragen van sponsors en adverteerders. Het tarief van de omzetbelasting is afhankelijk van de prestatie 6% of 19%. Het 6% tarief geldt bijvoorbeeld voor eet- en drinkwaren (met uitzondering van alcoholhoudende dranken), tijdschriften en periodieken die ten minste drie maal per jaar verschijnen, het verlenen van toegang tot muziek- en toneeluitvoeringen, sportwedstrijden en sportdemonstraties. In de meeste andere gevallen geldt een tarief van 19%.

Het zijn van ondernemer voor de btw biedt echter ook voordelen. De btw die de vereniging zelf moet betalen, bijvoorbeeld over de (zaal)huur, onderhoudskosten van het pand, inkoop van drank (bestemd voor de verkoop) e.d., mag zij in aftrek brengen. Alleen de btw die per saldo verschuldigd is moet aan de belastingdienst worden afgedragen. Dit saldo kan echter ook negatief zijn, dat wil zeggen dat er meer btw betaald is dan in rekening gebracht is. De belastingdienst betaalt dan dit saldo aan de vereniging uit. Hierdoor kan de belastingdienst uiteindelijk indirect zelfs de activiteit subsidiëren. Bij culturele activiteiten zoals muziek- en toneeluitvoeringen drukt op de opbrengst (de entreprijzen) immers slecht 6% btw, terwijl op de kosten (met name de zaalhuur) 19% btw drukt. Hierdoor kan een belastingvoordeel worden gerealiseerd.

Het is dus van belang om te weten wanneer een stichting of vereniging

een onderneming drijft. Deze vraag is niet eenvoudig in zijn algemeenheid te beantwoorden. Er moet sprake zijn van: (1) het geregeld deelnemen aan het maatschappelijk verkeer, (2) door middel van een organisatie van arbeid en kapitaal en (3) het verrichten van economische activiteiten. Het oogmerk of het resultaat van de activiteit is niet relevant. Belangrijke concrete aanwijzingen voor ondernemerschap zijn dat er activiteiten worden verricht die ook toegankelijk zijn voor niet-leden, of dat naast een algemene contributie voor het lidmaatschap nog een afzonderlijke vergoeding moet worden betaald voor de deelname aan de activiteiten zoals de deelname aan een congres, cursus of feest. Ook het ontvangen van sponsorgelden kan ondernemerschap tot gevolg hebben indien tegenover de ontvangen gelden een tegenprestatie staat, zoals het vermelden van de sponsor op posters e.d. Voor subsidies geldt dat deze vaak buiten de btw kunnen blijven, mits tegenover de subsidie maar geen directe tegenprestatie staat. Als een subsidie wordt verkregen in ruil voor de vermelding op de posters en website kan er sprake zijn van een belaste reclamediens. Indien de ontvanger zonder verplichting de subsidiegever vermeldt, kan de subsidie eventueel buiten de btw blijven. Dit kan natuurlijk niet als het evident is dat de betaling van de subsidie eigenlijk een sponsorbijdrage is. Een bedrijf zal bijvoorbeeld niet snel een 'vrijblijvende' subsidie verstrekken, maar een cultureel fonds wel.

Vennootschapsbelasting

Een stichting of vereniging kan ook te maken krijgen met de heffing van vennootschapsbelasting. Voor een stichting of vereniging geldt dat zij alleen belastingplichtig zijn indien en voorzover zij een onderneming drijven. In de vennootschapsbelasting is minder snel sprake van een onderneming. Een

zingen e belastingen!

belangrijke extra voorwaarde is dat de stichting of vereniging naar winst moet streven. Dit is het geval indien regelmatig overschotten worden behaald. Een bepaling in de statuten dat niet naar winst wordt gestreefd helpt dan niet meer. Als de overschotten echter beperkt zijn kan – ondanks dat er een onderneming wordt de gedreven – de stichting of vereniging vrijgesteld zijn van vennootschapsbelasting. De stichting of vereniging moet dan gericht zijn op het behartigen van een sociaal belang en de winst moet hoofdzakelijk worden behaald door vrijwilligers. Bovendien geldt dat de winst in enig jaar niet meer bedraagt dan € 7 500 en in de vier daaraan voorafgaande jaren niet meer dan € 37 500. Onder het behartigen van een sociaal belang kan ondermeer worden verstaan een amateursportvereniging of een toneelvereniging. Ook studentenverenigingen kunnen hieronder vallen. In uitzonderingssituaties kan een stichting of vereniging ook belastingplichtig zijn indien zij geen winststreven heeft. Dit doet zich voor als met de activiteiten in concurrentie wordt getreden met commerciële ondernemers. Een voorbeeld is de voetbalkantine die in het weekend een stevige concurrent kan vormen van de lokale kroeg. In een besluit zijn specifieke regels (zoals openingstijden) opgenomen waaraan een kantine zich moet houden om te voorkomen dat de kantineopbrengst wordt belast. Als een stichting of vereniging geen onderneming drijft dan zijn in elk geval ook de andere inkomsten zoals rente op een spaarrekening of andere beleggingsinkomsten niet belast.

Het tarief van de vennootschapsbelasting bedraagt voor een winst van € 25 000 of lager 20%. Bij een winst tussen de € 25 000 en € 60 000 23,5% en boven de € 60 000 25,5%.

Loonbelasting

Als een stichting of vereniging een artiest inhuurt kan dit tot gevolg hebben dat de stichting of vereniging loonbelasting moet inhouden op de gage van de artiest. Onder de gage worden verstaan alle vergoedingen die de artiest krijgt voor het optreden. Tot de gage behoren niet bepaalde vergoedingen voor consumpties en maaltijden, vergoeding voor reis- en verblijfkosten, mits bewijsstukken worden overlegd. Er hoeft geen loonbelasting te worden ingehouden indien de artiest een zogenoemde VAR (Verklaring Arbeidsrelatie) heeft, waaruit blijkt dat de artiest zelfstandig ondernemer is of voor rekening en risico van een BV werkt. Ook is het mogelijk dat de artiest een zogenoemde inhoudingsplichtigenverklaring kan overleggen. De loonbelasting moet dan worden ingehouden door degene in deze verklaring als inhoudingsplichtige is vermeld.

Soms betalen stichtingen en verenigingen vergoedingen aan vrijwilligers. Deze vergoedingen kunnen zonder inhouding van loonbelasting plaatsvinden, mits de vergoeding niet hoger is dan € 150 per maand en € 1.500 per jaar. Dit geldt niet indien een marktconforme vergoeding wordt betaald. De belastingdienst heeft aangegeven dat van een marktconforme beloning in elk geval geen sprake is als een vrijwilliger van 23 jaar of ouder niet meer dan € 4,50 per uur krijgt en een vrijwilliger jonger dan 23 jaar niet meer dan € 2,50 per uur.

Bestuurdersaansprakelijkheid

Als de stichting vereniging belastingplichtig is voor de vennootschapsbelasting heeft dat niet alleen het vervelende gevolg dat belasting moet worden betaald, het bestuur kan ook hoofdelijk aansprakelijk worden voor bepaalde belastingsschulden van de stichting of vereniging. Het gaat dan met name om de loon- en omzetbelasting. Als de

stichting of vereniging de belastingsschulden niet kan betalen, moet direct wanneer dat blijkt betalingsonmacht bij de belastingdienst worden gemeld. Indien dit wordt nagelaten is het bestuur sowieso aansprakelijk. Anders treedt de aansprakelijkheid slechts in werking indien aannemelijk is dat het niet betalen van de belastingsschuld het gevolg is van onbehoorlijk bestuur. Zelfs een afgetreden bestuurder kan aansprakelijk worden gesteld indien de belastingsschuld is ontstaan tijdens zijn bestuursperiode. Het goede nieuws is natuurlijk dat de aansprakelijkheid pas intreedt indien de vereniging zelf de belastingsschuld niet kan voldoen. Veel verenigingen sluiten ten behoeve van het bestuur een aansprakelijkheidsverzekering om ondermeer het risico van een fiscale aansprakelijkheid te dekken.

Slotwoord voor penningmeester

Als de penningmeester zelf krap bij kas zit en ten einde raad een greep in de kas van de vereniging doet, moet hij (of zij) er rekening mee houden dat het verduisterde bedrag belast is met inkomstenbelasting. De belastingwetgeving is neutraal. Ook illegaal verkregen inkomsten kunnen worden belast als inkomen uit arbeid.

Op de Vrije Universiteit bestaat de mogelijkheid om belastingrecht te studeren. In één jaar worden de belangrijkste fiscale vakken behandeld, waardoor u voldoende kennis verkrijgt om te kunnen werken bij een belastingadvieskantoor of de belastingdienst.

Als u meer wilt weten over de wereld van de belastingen raadpleeg dat de website van de sectie belastingrecht <http://www.belastingrecht.aandevu.nl> of de website van de studievereniging <http://www.fsvu.nl>. ■